

การดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน*

สุจิรา อุ่นศิริ**, อรุมา เจริญสุข***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ประชากรที่ศึกษาเป็นผู้บริหารและอาจารย์พยาบาลของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน 5 แห่ง จำนวน 224 คน เครื่องมือการวิจัย คือ แบบสอบถามซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ได้ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาเท่ากับ .80 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .91 วิเคราะห์ข้อมูลวิจัยด้วยสถิติความถี่ และร้อยละ

ผลการวิจัย พบว่ามีการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตจำแนกตามองค์ประกอบ ดังนี้ (1) ด้านการกำกับมาตรฐาน ส่วนใหญ่พัฒนาการจัดการศึกษาโดยการรับสมัครอาจารย์พยาบาลวุฒิปริญญาเอกที่ตรงสาขาวิชาชีพ มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 98.6 (2) ด้านบัณฑิตมีการจัดโครงการพิเศษทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติก่อนที่บัณฑิตจะสำเร็จการศึกษา โดยอาจารย์จากทุกภาควิชา มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 97.8 (3) ด้านนักศึกษา มีการดำเนินการแก้ไขปัญหาผลการประเมินเกี่ยวกับนักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด โดยให้อาจารย์ผู้สอนทบทวนความรู้ของรายวิชาให้นักศึกษา ก่อนสอบมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 97.1 และ (4) ด้านอาจารย์ มีการพัฒนาการจัดการศึกษาโดยการปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์หรือแผนปฏิบัติการประจำปี และนำผลการประเมินความพึงพอใจและข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่มีต่อการบริหารหลักสูตรไปใช้ปรับปรุงการบริหารจัดการหลักสูตรอย่างเป็นรูปธรรมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 97.1

คำสำคัญ : การจัดการศึกษา, คุณภาพการจัดการศึกษา, การดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา

* ปริญญานิพนธ์หลักสูตรศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

** นิสิตหลักสูตรศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

***ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Corresponding author, email: sujira.aunsiri@gmail.com, Tel. 08-1191-9209

Received : June 25, 2019; Revised : July 24, 2019; Accepted : November 19, 2019

The Operation to Improve the Quality of Educational Management for the Bachelor of Nursing Science Program of the Private Higher Education Institutions*

Sujira Aunsiri**, Ornuma Charoensuk***

Abstract

The purposes of this research were to study the operation of quality improvement for educational management among students in the Bachelor of Nursing Science Program in private higher education institutions in the lower central. The population was comprised one hundred and thirty - eight administrators and nursing instructors at five private higher education institutions in the lower central region of the higher education network. The research instrument was a questionnaire. The validity of the instruments was verified by five experts. The content validity index was .80 and reliability coefficient was .91. The research data were analyzed using frequency and percentage statistics.

The results of the research was (1) regulatory standards, mostly developed by educational management by recruiting nursing instructors with doctoral degree in the most matching professional field for 98.6 percent; (2) graduates, special theoretical and practical tutoring before graduation conducted by professors from all departments which was counted for 97.8 percent; (3) students, 97.1 percent of problems about the evaluation results of students learning achievement were solved lower than the criteria set by the university and the instructors would review the course to the students before the examination; (4) instructors, mostly 97.1 percent developed the strategic plan or annual action plan and applied the results of the evaluation of the satisfaction and suggestions of the instructors to improve the curriculum management concretely

Keywords : Educational Management, Educational quality management, The operations to improve the quality of educational management

* Dissertation of Master of Education, Graduate. Srinakharinwirot University

** student, Master of Education Program in Research and Development on Human Potentials, Srinakharinwirot University

*** Asst. Prof.Dr., Faculty of Education, Srinakharinwirot University

Corresponding author, email: sujira.aunsiri@gmail.com, Tel. 08-1191-9209

Received : June 25, 2019; **Revised :** July 24, 2019; **Accepted :** November 19, 2019

ความสำคัญของปัญหาการวิจัย

ในปัจจุบันประเทศไทยกำลังประสบปัญหาขาดแคลนบุคลากรด้านการแพทย์และการพยาบาล สาเหตุสำคัญของการขาดแคลนพยาบาล ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างประชากร โดยเฉพาะการเพิ่มจำนวนของผู้สูงอายุเกิดเป็นสังคมผู้สูงอายุ ทำให้ช่วงเวลาของความต้องการการดูแลยาวขึ้นจากอายุขัยที่เพิ่มมากขึ้น (Ellis และ Whittington, 2536) ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทางการแพทย์ การเปลี่ยนแปลงนโยบายของประเทศ เช่น การขยายระบบบริการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าเต็มพื้นที่ทั่วประเทศ การมุ่งขยายบริการด้านการสร้างเสริมสุขภาพ การพัฒนาสิทธิประโยชน์ของกองทุนประกันสังคมอื่นๆ ทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการสุขภาพของรัฐได้ทั่วถึงมากขึ้น ส่งผลความต้องการบริการสุขภาพเพิ่มสูงขึ้น เกิดความไม่สมดุลระหว่างภาระงานให้บริการของพยาบาลกับจำนวนและคุณภาพของพยาบาลที่มีอยู่ นอกจากนี้เหตุผลสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ไม่สามารถผลิตพยาบาลวิชาชีพได้ตามจำนวนที่คาดหวัง เนื่องจากในปี พ.ศ. 2543 – 2548 ประเทศไทยประสบภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ รัฐบาลจึงมีนโยบายลดกำลังคนภาครัฐมีการยกเลิกทุนนักเรียนพยาบาล (อรุณรัตน์ คันธา, 2557) ทำให้เกิดปัญหาการขาดแคลนทั้งในด้านปริมาณกำลังคน และทักษะที่จำเป็นในการตอบสนองต่อความต้องการด้านสุขภาพของประชาชนที่มีความหลากหลาย ซึ่งส่งผลกระทบต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น การรักษาดูแลผู้ป่วยไม่ทั่วถึงและไม่เป็นไปตามมาตรฐาน ทำให้ระยะเวลาในการรักษาพยาบาลในโรงพยาบาลเพิ่มขึ้น เสียค่าใช้จ่ายและมีโอกาสต่อการติดเชื้อโรคที่มีอยู่ในโรงพยาบาลมากขึ้น นอกจากนี้ยังส่งผลกระทบต่อสังคมและประเทศชาติเนื่องจากต้องเสียค่าใช้จ่ายในการผลิตพยาบาลวิชาชีพรวมถึงการเพิ่มค่าตอบแทนให้พยาบาลที่ยังคงทำงานอยู่เพื่อป้องกันการลาออกซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาวิเคราะห์ที่วิเคราะห์ว่า การขาดแคลนพยาบาลเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการพยาบาลและการบริหารความปลอดภัยของผู้ป่วย และมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจในการดูแลผู้ป่วย (เพชรรุ้ง เพชรประดับ, 2557)

การพยาบาลเป็นหัวใจสำคัญของระบบบริการสุขภาพที่ยั่งยืนวัตถุประสงค์ของศาสตร์ทางการปฏิบัติในการช่วยเหลือผู้รับบริการให้บรรลุถึงผลลัพธ์ของการดูแลสุขภาพที่ดี (Pollard, Andres และ Doubon, 1996 อ้างถึงในวิภาดา คุณาวิฑูกุล, 2544) ดังนั้นการผลิตพยาบาลวิชาชีพเพื่อให้มีจำนวนที่เพียงพอและมีคุณภาพตามความต้องการของผู้รับบริการด้านสุขภาพจึงมีความสำคัญยิ่ง ในปัจจุบันมีสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ที่ได้รับการรับรองจากสภาการพยาบาลทั่วประเทศ จำนวนรวม 86 แห่ง (สภาการพยาบาล, 2562) จำแนกเป็น 1) สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข 30 แห่ง 2) สังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม 28 แห่ง 3) สถาบันการศึกษาเอกชน 23 แห่ง 4) สังกัดกระทรวงกลาโหม 3 แห่ง 5) สังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ 1 แห่ง และ 6) สังกัดกรุงเทพมหานคร 1 แห่ง สถาบันการศึกษามีความสำคัญในการจัดเตรียมผู้เรียนให้มีความพร้อมทั้งในด้านวิชาการ และทักษะด้านวิชาชีพเพื่อใช้ในการปฏิบัติงานตลอดจนการให้บริการด้านสุขภาพอย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อให้การจัดการศึกษาและการดำเนินงานเป็นไปอย่างมีคุณภาพ จึงต้องมีการพัฒนาคุณภาพการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นหลักประกันแก่สาธารณสุขชนให้มั่นใจว่าจะสามารถผลิตพยาบาลวิชาชีพที่มีความรู้ ความสามารถตามความต้องการของสังคม การผลิตพยาบาลวิชาชีพให้มีคุณภาพนั้นจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยสำคัญหลายประการ คือ หลักสูตร ผู้สอน เนื้อหา และรูปแบบการสอน (จินตนา ยูนิพันธ์, 2527) การดำเนินการดังกล่าวเกี่ยวข้องกับมาตรฐาน องค์กรประกอบ ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษาภายในที่ดำเนินงานโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมในปัจจุบัน)

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สนใจศึกษาจากเครือข่ายอุดมศึกษาภาคกลางตอนล่างซึ่งมีสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่จัดการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตบัณฑิต จำนวนทั้งสิ้น 7 แห่ง จากสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่

จัดการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตทั่วประเทศ จำนวน 23 แห่ง ประกอบด้วย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัยสยาม มหาวิทยาลัยคริสเตียน มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น จำนวน 2 วิทยาเขต ได้แก่ วิทยาเขตวัชรพล วิทยาเขตกาญจนบุรี และวิทยาลัยนานาชาติเซนต์เทเรซา ซึ่งทุกแห่งมีผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร ระหว่างปีการศึกษา 2557 – 2561 อยู่ระดับดีขึ้นไป สะท้อนถึงคุณภาพการดำเนินงานและการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถเป็นแบบอย่างในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของสถาบันการศึกษาอื่นได้ ซึ่งผลจากการศึกษาจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยนำระบบและกลไกประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตรของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จำนวน 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การกำกับมาตรฐาน 2) บัณฑิต 3) นักศึกษา และ 4) อาจารย์ มาใช้ในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต

การดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับ
หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

1. การกำกับมาตรฐาน
2. บัณฑิต
3. นักศึกษา

ที่มา : ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตรของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
(สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2560)

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Description research) โดยใช้วิธีการสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ เพื่อศึกษาการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

ประชากรในการวิจัย

ประชากร เป็นผู้บริหารและอาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเครือข่ายอุดมศึกษาภาคกลางตอนล่างที่จัดการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต จำนวน 7 แห่ง แต่เนื่องจากมีสถาบันอุดมศึกษาจำนวน 2 แห่ง ที่ไม่สามารถเข้าร่วมการวิจัยได้เนื่องจากผู้บริหารและอาจารย์พยาบาลอยู่ระหว่างปฏิบัติงานภายนอกมหาวิทยาลัย อาทิ นิเทศนักรักษาพยาบาล และแหล่งฝึกปฏิบัติวิชาชีพ ดังนั้น จึงมีสถาบันอุดมศึกษาเข้าร่วมการวิจัย จำนวน 5 แห่ง รวมทั้งสิ้น 224 คน ประกอบด้วยมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัยคริสเตียน มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น จำนวน 2 วิทยาเขต ได้แก่ วิทยาเขตวัชรพล และวิทยาเขตกาญจนบุรี และวิทยาลัยนานาชาติเซนต์เทเรซา โดยผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลการวิจัยและได้รับแบบสอบถามคืนมา 138 ชุด ประกอบด้วยผู้บริหารจำนวน 22 คน และอาจารย์จำนวน 116 คน รายละเอียดตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรจากสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มเครือข่ายอุดมศึกษาภาคกลางตอนล่าง

| สถาบันอุดมศึกษา | ประชากร | ผู้บริหาร | อาจารย์ |
|------------------------------------|---------|-----------|---------|
| มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ | 26 | 2 | 24 |
| มหาวิทยาลัยคริสเตียน | 39 | 12 | 27 |
| มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น | | | |
| วิทยาเขตวัชรพล | 24 | 2 | 22 |
| วิทยาเขตกาญจนบุรี | 22 | 1 | 21 |
| วิทยาลัยนานาชาติเซนต์เทเรซา | 27 | 5 | 22 |

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา สำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยแบ่งเป็น 3 ส่วนคือ ส่วนที่หนึ่ง ข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ วุฒิการศึกษาระดับสูงสุด ตำแหน่งในปัจจุบัน ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน และประสบการณ์มีส่วนร่วมในด้านประกันคุณภาพการศึกษา ส่วนที่สองเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา สำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน มีคำถามจำนวนทั้งสิ้น 31 ข้อ โดยสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต จำแนกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านกำกับมาตรฐาน ด้านบัณฑิต ด้านนักศึกษา และด้านอาจารย์ และส่วนที่สามเป็นข้อคำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม โดยมีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. ผู้วิจัยนิยามศัพท์ และกำหนดประเด็นในการศึกษา โดยศึกษาจากข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้แก่ รายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในของสถาบันอุดมศึกษาที่จะไปเก็บข้อมูล และการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมถึงเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. กำหนดโครงสร้างของเนื้อหาที่ต้องการวัด คือ หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตมีการดำเนินงานเกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาในด้านต่างๆ หรือไม่ โดยจำแนกการตอบเป็น “ดำเนินการ” และ “ไม่ได้ดำเนินการ” ซึ่งจะประกอบด้วยกิจกรรมย่อยซึ่งสามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ โดยมีรายละเอียดดังนี้ ด้านกำกับมาตรฐานระดับความเชื่อมั่น 7 ข้อ ด้านบัณฑิต 5 ข้อ ด้านนักศึกษา 9 ข้อ และด้านอาจารย์ 11 ข้อ รวมทั้งสิ้น 31 ข้อ

3. นำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทเพื่อตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ส่วนภาษา และความครอบคลุมของแบบสอบถาม และได้แก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ซึ่งประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติ จำนวน 1 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 4 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) จากนั้นสรุปลักษณะเพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จากการวิเคราะห์ค่าดัชนี (IOC) พบว่ามีค่าอยู่ระหว่าง 0.8 – 1.0 และมีข้อที่มีค่าดัชนี น้อยกว่า 0.5 จำนวน 2 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการแก้ไขและนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทเพื่อพิจารณา

5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มที่คล้ายคลึงกับประชากรในการวิจัย จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha Coefficient) มีระดับความเชื่อมั่นรายด้าน ดังนี้ ด้านกำกับมาตรฐาน .642 ด้านบัณฑิต .556 ด้านนักศึกษา .794 ด้านอาจารย์ .948 และมีระดับความเชื่อมั่นในภาพรวม .914 จากนั้นนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลการวิจัย

การพิทักษ์สิทธิ์ของกลุ่มตัวอย่าง

งานวิจัยเรื่องนี้ผ่านการพิจารณาเห็นชอบจากคณะกรรมการสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำใน มนุษย์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เอกสารรับรองที่ SWUEC/E-106/2561 วันที่ให้การรับรอง 25/5/2561 ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ชี้แจงต่อกลุ่มตัวอย่างว่าข้อมูลที่ได้จะเก็บเป็นความลับ การนำเสนอจะนำเสนอในรูปแบบผลรวมและจะนำไปใช้ประโยชน์สำหรับการวิจัยเท่านั้น

การรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนพฤษภาคม – มิถุนายน พ.ศ. 2562 โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. จัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลสำหรับการวิจัย จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และจัดส่ง คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ทั้ง 7 แห่ง ในเครือข่ายอุดมศึกษาภาคกลางตอนล่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากผู้บริหารและอาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ โดยผู้วิจัยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและรายละเอียดในการทำวิจัย

2. เมื่อได้รับอนุญาตจากคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ จึงดำเนินการจัดเก็บข้อมูลการวิจัย พร้อมทั้งได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยแก่ผู้บริหารและอาจารย์พยาบาลก่อนการเก็บข้อมูล โดยให้ตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง และใช้เวลาประมาณ 15 – 20 นาที โดยผู้วิจัยเป็นผู้เก็บข้อมูลด้วยตนเอง หลังจากผู้ตอบแบบสอบถามตอบแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความครบถ้วนและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการจัดเก็บแบบสอบถามให้แล้วเสร็จพร้อมกันได้ ผู้วิจัยได้ประสานงานกับตัวแทนของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อดำเนินการรวบรวมข้อมูล พร้อมทั้งกำหนดระยะเวลาในการติดตามอย่างต่อเนื่องเพื่อป้องกันการสูญหาย

3. ผู้วิจัยเป็นผู้เก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยแจกสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 224 ชุด ได้รับแบบสอบถามคืน 138 ชุด คิดเป็นร้อยละ 61.60 เนื่องจากผู้บริหารและอาจารย์พยาบาลบางส่วนไปปฏิบัติงานภายนอกมหาวิทยาลัย รวมถึงนิเทศนักศึกษาพยาบาลในแหล่งฝึกปฏิบัติ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าความถี่ และร้อยละ
2. วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา สำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต โดยจำแนกรายองค์ประกอบ ดังนี้ 1) การกำกับมาตรฐาน 2) บัณฑิต 3) นักศึกษา และ 4) อาจารย์ โดยการหาค่าความถี่และร้อยละ

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต จำแนกตามองค์ประกอบ

1. ด้านการกำกับมาตรฐาน พบว่าส่วนใหญ่พัฒนาการจัดการศึกษาโดยการรับสมัครอาจารย์พยาบาลวุฒิปริญญาเอกที่ตรงสาขาวิชาชีพมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 98.6 รองลงมา คือ การเพิ่มจำนวนอาจารย์ให้เพียงพอต่อจำนวนนักศึกษาโดยการรับสมัครอาจารย์พยาบาลในสาขาวิชาที่ขาดแคลน ร้อยละ 97.8 และนำข้อเสนอแนะจากคณะผู้ประเมินคุณภาพภายในไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม และรายงานผลการดำเนินการแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ประเมินต่อผู้บริหารคณะอย่างต่อเนื่อง ร้อยละ 97.8 ตามลำดับ แต่มีการปรับปรุงสวัสดิการและค่าตอบแทนของอาจารย์พยาบาลน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 45.7 (รายละเอียดดังตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตด้านการกำกับมาตรฐาน

| ลำดับ | ด้านการกำกับมาตรฐาน | การดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา | | | |
|-------|--|--|--------|-----------------|--------|
| | | ดำเนินการ | | ไม่ได้ดำเนินการ | |
| | | ความถี่ | ร้อยละ | ความถี่ | ร้อยละ |
| 1 | ระบบและกลไกการรับอาจารย์ | | | | |
| | 1.1 กำหนดคุณสมบัติผู้สมัครเข้าเป็นอาจารย์ | 134 | 97.1 | 4 | 2.9 |
| | 1.2 ประชาสัมพันธ์การรับสมัครอาจารย์ | 126 | 91.3 | 12 | 8.7 |
| | 1.3 วางแผนพัฒนาคุณภาพอาจารย์เข้าใหม่ | 131 | 94.9 | 7 | 5.1 |
| | 1.4 วางแผนทดแทนอัตรากำลังระยะยาว | 114 | 82.6 | 24 | 17.4 |
| 2 | การเพิ่มจำนวนอาจารย์ให้เพียงพอต่อจำนวนนักศึกษา | | | | |
| | 2.1 รับสมัครอาจารย์พยาบาลในสาขาวิชาที่ขาดแคลน | 135 | 97.8 | 3 | 2.2 |
| | 2.2 เพิ่มจำนวนอาจารย์พิเศษจากภายนอกมหาวิทยาลัยเป็นอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติตามเกณฑ์ของสภาวิชาชีพ | 113 | 81.9 | 25 | 18.1 |
| | 2.3 ให้ทุนการศึกษาแก่นักศึกษาที่มีผลการเรียนดีเป็นอาจารย์เมื่อสำเร็จการศึกษา | 99 | 71.7 | 39 | 28.3 |
| | 2.4 ปรับปรุงสวัสดิการและค่าตอบแทนของอาจารย์พยาบาล | 75 | 54.3 | 63 | 45.7 |
| 3 | การเพิ่มจำนวนอาจารย์ที่มีคุณวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกให้มากขึ้น | | | | |
| | 3.1 รับสมัครอาจารย์พยาบาลวุฒิปริญญาเอกที่ตรงสาขาวิชาชีพ | 136 | 98.6 | 2 | 1.4 |
| | 3.2 สนับสนุนให้อาจารย์ศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก | 133 | 96.4 | 5 | 3.6 |

ตารางที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตด้านการกำกับมาตรฐาน (ต่อ)

| ลำดับ | ด้านการกำกับมาตรฐาน | การดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา | | | |
|-------|---|--|--------|-----------------|--------|
| | | ดำเนินการ | | ไม่ได้ดำเนินการ | |
| | | ความถี่ | ร้อยละ | ความถี่ | ร้อยละ |
| 3.3 | รับสมัครอาจารย์วุฒิปริญญาเอกที่เกษียณอายุราชการจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ | 127 | 92.0 | 11 | 8.0 |
| 3.4 | ให้ทุนการศึกษาศิษย์เก่าศึกษาต่อในระดับปริญญาเอกและมาเป็นอาจารย์เมื่อสำเร็จการศึกษา | 92 | 66.7 | 46 | 33.3 |
| 4 | ทบทวนและปรับปรุงการแต่งตั้งอาจารย์ประจำหลักสูตร/อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอนให้มีคุณสมบัติและจำนวนสอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐานที่ สกอ. กำหนด | 134 | 97.1 | 4 | 2.9 |
| 5 | วางแผนปรับปรุงหลักสูตรโดยจัดประชุมคณาจารย์ ประเมินผลหลักสูตร วิธีการจัดการเรียนการสอนการวัดและประเมินผลหลักสูตร เพื่อให้หลักสูตรได้รับการปรับปรุงให้ทันสมัยสอดคล้องกับสถานการณ์และความต้องการของตลาดแรงงานในอนาคต | 132 | 95.7 | 6 | 4.35 |
| 6 | แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการปฏิบัติงาน และกิจกรรมตามตัวชี้วัดที่กำหนดในแผนการพัฒนาด้านการบริหารหลักสูตร | 134 | 97.1 | 4 | 2.9 |
| 7 | ทบทวนและปรับปรุงระบบและกลไกการดำเนินงานของคณะกรรมการเมื่อพบว่าการทำงานไม่สอดคล้องตามแผนการบริหารหลักสูตรที่กำหนด | 129 | 93.5 | 9 | 6.5 |
| 8 | นำข้อเสนอแนะจากคณะผู้ประเมินคุณภาพภายในไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม และรายงานผลการดำเนินงานการแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ประเมินต่อผู้บริหารคณะอย่างต่อเนื่อง | 135 | 97.8 | 3 | 2.2 |

2. ด้านบัณฑิต พบว่ามีการจัดโครงการพิเศษทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ก่อนที่บัณฑิตจะสำเร็จการศึกษาโดยอาจารย์จากทุกภาควิชามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 97.8 รองลงมา คือ ผู้บริหารและอาจารย์วิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้นักศึกษาสอบขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพมีจำนวนน้อยเพื่อหาแนวทางแก้ไขอย่างเหมาะสมและเป็นรูปธรรม ร้อยละ 97.1 และการนำข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ บัณฑิต ผู้ใช้บัณฑิต นักศึกษา ฯลฯ มาใช้ในการวางแผน และปรับปรุงการบริหารจัดการหลักสูตรและจัดการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม ร้อยละ 96.4 ตามลำดับ แต่หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตยังขาดระบบการ สอนงานจากรุ่นพี่หรือศิษย์เก่าที่สำเร็จการศึกษาแล้วสู่รุ่นน้อง คิดเป็นร้อยละ 22.5 (รายละเอียดตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตด้านบัณฑิต

| ลำดับ | ด้านบัณฑิต | การดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา | | | |
|-------|--|--|--------|-----------------|--------|
| | | ดำเนินการ | | ไม่ได้ดำเนินการ | |
| | | ความถี่ | ร้อยละ | ความถี่ | ร้อยละ |
| 9 | การนำข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ บัณฑิต ผู้ใช้บัณฑิต นักศึกษา ฯลฯ มาใช้ในการวางแผน และปรับปรุงการบริหารจัดการหลักสูตรและจัดการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม | 133 | 96.4 | 5 | 3.6 |
| 10 | การสนับสนุนให้นักศึกษาเพิ่มทักษะด้านสารสนเทศ | | | | |
| 10.1 | วางแผนและจัดโครงการเสริมทักษะด้านสารสนเทศแก่นักศึกษา | 122 | 88.4 | 16 | 11.6 |
| 10.2 | บรรจุรายวิชาสารสนเทศในหลักสูตร | 129 | 93.5 | 9 | 6.5 |
| 10.3 | จัดโครงการ / กิจกรรมด้านเทคโนโลยีเพื่อสืบค้นสารสนเทศเพิ่มขึ้น | 125 | 90.6 | 13 | 9.4 |
| 11 | การสนับสนุนให้นักศึกษามีทักษะในการปฏิบัติการพยาบาล | | | | |
| 11.1 | เปิดโอกาสให้นักศึกษาทุกคนได้ฝึกปฏิบัติงานจริงในโรงพยาบาลเครือข่ายเพื่อให้นักศึกษามีโอกาสได้งานทำเพิ่มขึ้น | 118 | 85.5 | 20 | 14.5 |
| 11.2 | สนับสนุนให้นักศึกษาทำงานร่วมกับหน่วยงานในชุมชนเพื่อเพิ่มทักษะการปฏิบัติงาน | 114 | 82.6 | 24 | 17.4 |
| 11.3 | มีระบบการสอนงานจากรุ่นพี่หรือศิษย์เก่าที่สำเร็จการศึกษาแล้วสู่รุ่นน้อง | 107 | 77.5 | 31 | 22.5 |
| 12 | การจัดโครงการ/กิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาสอบขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเพิ่มขึ้น | | | | |
| 12.1 | ผู้บริหารและอาจารย์วิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้นักศึกษาสอบขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพมีจำนวนน้อยเพื่อหาแนวทางแก้ไขอย่างเหมาะสมและเป็นรูปธรรม | 134 | 97.1 | 4 | 2.9 |
| 12.2 | จัดโครงการติวพิเศษก่อนสำเร็จการศึกษาโดยอาจารย์ทุกภาควิชาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ | 135 | 97.8 | 3 | 2.2 |
| 12.3 | สร้างเครือข่ายประสานงานระหว่างสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เพื่อจัดทำคลังข้อสอบที่รวบรวมความรู้ทางการพยาบาลจากแต่ละสถาบันเพื่อให้นักศึกษาทดลองทำข้อสอบออนไลน์ย้อนหลัง | 110 | 79.7 | 28 | 20.3 |
| 13 | การแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับบัณฑิตที่ไม่ได้งานทำ | | | | |
| 13.1 | วางแผนปรับปรุงการจัดการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม | 128 | 92.8 | 10 | 7.2 |
| 13.2 | วิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้บัณฑิตไม่ได้งานทำเพื่อหาแนวทางแก้ไข | 116 | 84.1 | 22 | 15.9 |
| 13.3 | มีระบบติดตามนักศึกษาที่ไม่ได้งานทำ | 116 | 84.1 | 22 | 15.9 |

3. ด้านนักศึกษา พบว่าหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตมีการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาผลการประเมินเกี่ยวกับบัณฑิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด โดยส่วนใหญ่ให้

อาจารย์ผู้สอนทบทวนความรู้ของรายวิชาให้นักศึกษาก่อนสอบมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 97.1 รองลงมาคือ การตรวจสอบและปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาให้สามารถจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณภาพบัณฑิตตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบคุณวุฒิการศึกษา 5 ประการ อย่างเป็นรูปธรรม ร้อยละ 96.4 และการพัฒนาทักษะด้านวิชาชีพแก่นักศึกษาด้วยการส่งเสริมให้นักศึกษานำข้อมูลที่ได้จากการเรียนการสอน และการออกให้บริการสุขภาพในชุมชนไปสร้างนวัตกรรมทางการแพทย์ ร้อยละ 93.5 ตามลำดับ ในขณะที่การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศและมีการแลกเปลี่ยนนักศึกษาระหว่างสถาบันเพื่อให้นักศึกษาเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งในด้านการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ รวมถึงวัฒนธรรมที่หลากหลายน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 32.6 (รายละเอียดดังตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตด้านนักศึกษา

| ลำดับ | ด้านนักศึกษา | การดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา | | | |
|-------|---|--|--------|-----------------|--------|
| | | ดำเนินการ | | ไม่ได้ดำเนินการ | |
| | | ความถี่ | ร้อยละ | ความถี่ | ร้อยละ |
| 14 | วางแผนและปรับปรุงโครงการพัฒนานักศึกษา และโครงการเตรียมความพร้อมก่อนเรียน | 124 | 89.9 | 14 | 10.1 |
| 15 | ระบบและกลไกการรับนักศึกษาใหม่มีรูปแบบการประชาสัมพันธ์เชิงรุกที่ทันสมัย และเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างทั่วถึง | 123 | 89.1 | 15 | 10.9 |
| 16 | บริหารจัดการเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนานักศึกษาให้เพียงพอ | 127 | 92.0 | 11 | 8.0 |
| 17 | แนวทางแก้ไขผลการประเมินเกี่ยวกับนักศึกษามีความรู้พื้นฐานด้านคณิตศาสตร์ในระดับน้อย มีการดำเนินงานดังนี้ | | | | |
| | 17.1 จัดประชุมอาจารย์เพื่อพิจารณาหาแนวทางแก้ไข | 120 | 87.0 | 18 | 13.0 |
| | 17.2 เพิ่มโครงการ/กิจกรรมที่สร้างความสามารถของนักศึกษา ด้านความคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์การสื่อสารและสารสนเทศ | 117 | 84.8 | 21 | 15.2 |
| | 17.3 จัดอาจารย์ร่วมสอนเสริมเพื่อปรับพื้นฐานก่อนการเรียนภาคการศึกษาที่ 1 มุ่งเน้นการคำนวณยา สารน้ำ และคำศัพท์ทางการแพทย์ | 116 | 84.1 | 22 | 15.9 |
| 18 | การดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างทักษะด้านภาษาอังกฤษแก่นักศึกษามีการดำเนินงานดังนี้ | | | | |
| | 18.1 จัดโครงการและกิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างความสามารถของนักศึกษาด้านการใช้ภาษาอังกฤษ | 120 | 87.0 | 18 | 13.0 |
| | 18.2 ให้นักศึกษาใหม่ทุกคนลงทะเบียนเรียนภาษาอังกฤษเพิ่มเติมเพื่อปรับพื้นฐานการใช้ภาษาอังกฤษ | 118 | 85.5 | 20 | 14.5 |
| | 18.3 สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศและมีการแลกเปลี่ยนนักศึกษาระหว่างสถาบันเพื่อให้นักศึกษาเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งในด้านการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ รวมถึงวัฒนธรรมที่หลากหลาย | 93 | 67.4 | 45 | 32.6 |

ตารางที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตด้านนักศึกษา (ต่อ)

| ลำดับ | ด้านนักศึกษา | การดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา | | | |
|-------|---|--|--------|-----------------|--------|
| | | ดำเนินการ | | ไม่ได้ดำเนินการ | |
| | | ความถี่ | ร้อยละ | ความถี่ | ร้อยละ |
| 19 | แก้ไขปัญหาผลการประเมินเกี่ยวกับนักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนดมีการดำเนินงานดังนี้ | | | | |
| 19.1 | ให้อาจารย์ผู้สอนทบทวนความรู้ของรายวิชาให้นักศึกษาก่อนสอบ | 134 | 97.1 | 4 | 2.9 |
| 19.2 | เพิ่มมาตรการกำกับติดตามนักศึกษาที่มีแนวโน้มอาจมีผลการศึกษาคือต่ำกว่าเกณฑ์และไม่เป็นไปตามแผนการศึกษา | 127 | 92.0 | 11 | 8.0 |
| 19.3 | จัดทำคลังข้อสอบเพื่อให้นักศึกษาได้ฝึกทบทวนความรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง | 111 | 80.4 | 27 | 19.6 |
| 19.4 | จัดโครงการเพื่อนช่วยเพื่อน | 102 | 73.9 | 36 | 26.1 |
| 20 | การพัฒนาทักษะด้านวิชาชีพแก่นักศึกษาด้วยการส่งเสริมให้นักศึกษานำข้อมูลที่ได้จากการเรียนการสอน และการออกให้บริการสุขภาพในชุมชนไปสร้างนวัตกรรมทางการพยาบาล | 139 | 93.5 | 9 | 6.5 |
| 21 | การเปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการจัดกิจกรรม การประเมินผลการจัดกิจกรรม และนำผลการประเมินผลมาปรับปรุงการดำเนินงานในปีต่อไป | 125 | 90.6 | 13 | 9.4 |
| 22 | การตรวจสอบและปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาให้สามารถจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณภาพบัณฑิตตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบคุณวุฒิการศึกษา 5 ประการ อย่างเป็นรูปธรรม | 133 | 96.4 | 5 | 3.6 |

4. ด้านอาจารย์ พบว่ามีการจัดการศึกษาโดยการปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์หรือแผนปฏิบัติการประจำปี และนำผลการประเมินความพึงพอใจและข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่มีต่อการบริหารหลักสูตรไปใช้ปรับปรุงการบริหารจัดการหลักสูตรอย่างเป็นรูปธรรมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 97.1 รองลงมา คือ ผู้บริหารคณะนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในที่ผ่าน มาไปจัดประชุมและพิจารณาแนวทาง แก้ไขปรับปรุงและให้อาจารย์มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ส่งเสริมให้อาจารย์ได้รับเงินสนับสนุนการวิจัยตามความเหมาะสม ร้อยละ 95.7ตามลำดับ แต่หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตมีการจัดพี่เลี้ยงหรือผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาต่างประเทศให้กับอาจารย์เพื่อให้อาจารย์มีผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์หรือเผยแพร่ในวารสารวิชาการต่างประเทศน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.2 (รายละเอียดดังตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับหลักสูตรพยาบาล
ศาสตรบัณฑิตด้านอาจารย์

| ลำดับ | ด้านอาจารย์ | การดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพ การจัดการศึกษา | | | |
|-------|--|--|--------|-----------------|--------|
| | | ดำเนินการ | | ไม่ได้ดำเนินการ | |
| | | ความถี่ | ร้อยละ | ความถี่ | ร้อยละ |
| 23 | ผู้บริหารคณะนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ที่ผ่านมาไปจัดประชุมและพิจารณาแนวทางแก้ไขปรับปรุง และให้อาจารย์มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน | 132 | 95.7 | 6 | 4.3 |
| 24 | วางแผนการพัฒนาอาจารย์ระยะยาว | 129 | 93.5 | 9 | 6.5 |
| 25 | วางแผนให้อาจารย์ทุกคนทำแผนพัฒนาตนเองเพื่อให้มีคุณสมบัติ เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร | 123 | 89.1 | 15 | 10.9 |
| 26 | มีระบบและกลไกเพื่อพัฒนาให้อาจารย์เข้าสู่ตำแหน่ง ทางวิชาการเพิ่มขึ้นโดยดำเนินการดังนี้ | | | | |
| 26.1 | แต่งตั้งคณะกรรมการในการขับเคลื่อนการเพิ่มจำนวน งานวิจัยและผลงานทางวิชาการ | 128 | 92.8 | 10 | 7.2 |
| 26.2 | ระบบอาจารย์ที่เลี้ยงทางวิชาการให้กับอาจารย์ ที่จะขอตำแหน่งทางวิชาการ | 127 | 92.0 | 11 | 8.0 |
| 26.3 | จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพ และให้ความรู้แก่อาจารย์ | 131 | 94.9 | 7 | 5.1 |
| 27 | การสนับสนุนให้อาจารย์ทำงานวิจัย มีการดำเนินงานดังนี้ | | | | |
| 27.1 | ผู้บริหารคณะสร้างทัศนคติและแรงจูงใจที่ดีในการทำวิจัย แก่อาจารย์ เช่น นำผลงานวิจัยไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของ การประเมินผลการปฏิบัติงานของอาจารย์ มีค่าตอบแทน พิเศษสำหรับอาจารย์ที่มีผลงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์หรือ เผยแพร่มีการมอบรางวัลนักวิจัยรุ่นใหม่และนักวิจัยดีเด่น | 129 | 93.5 | 9 | 6.5 |
| 27.2 | ส่งเสริมให้อาจารย์ได้รับเงินสนับสนุนการวิจัย ตามความเหมาะสม | 132 | 95.7 | 6 | 4.3 |
| 27.3 | ตรวจสอบการบริหารเงินสนับสนุนการวิจัยให้เป็นไปตาม แผนที่กำหนด | 130 | 94.2 | 8 | 5.8 |
| 27.4 | จัดอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะการทำวิจัยของอาจารย์ อย่างต่อเนื่อง | 128 | 92.8 | 10 | 7.2 |
| 27.5 | จัดประชุมคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยเพิ่มขึ้น | 125 | 90.6 | 13 | 9.4 |
| 27.6 | แต่งตั้งที่เลี้ยงงานวิจัยหรือผู้เชี่ยวชาญแต่ละด้าน เพื่อเป็นที่ปรึกษาแก่อาจารย์ที่ทำงานวิจัย | 124 | 89.9 | 14 | 10.1 |
| 27.7 | ทบทวนและจัดสรรภาระงานสอนของอาจารย์ให้มีความ สมดุลโดยเพิ่มอาจารย์พิเศษภายนอกช่วยสอน ภาคทฤษฎีและพัฒนาอาจารย์ที่เลี้ยงเพื่อช่วยสอน ภาคปฏิบัติ | 123 | 89.1 | 15 | 10.9 |
| 27.8 | สนับสนุนให้ผู้วิจัยขอรับรองจริยธรรมการวิจัยในคน กับโรงพยาบาล หรือหน่วยงานต้นสังกัดของ กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย | 121 | 87.7 | 17 | 12.3 |

ตารางที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตด้านอาจารย์ (ต่อ)

| ลำดับ | ด้านอาจารย์ | การดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา | | | |
|-------|--|--|--------|-----------------|--------|
| | | ดำเนินการ | | ไม่ได้ดำเนินการ | |
| | | ความถี่ | ร้อยละ | ความถี่ | ร้อยละ |
| 27.9 | ส่งเสริมให้อาจารย์บูรณาการการวิจัยกับการจัดการเรียนการสอน | 118 | 85.5 | 20 | 14.5 |
| 27.10 | สนับสนุนให้อาจารย์เข้าร่วมเป็นเครือข่ายนักวิจัยระหว่างสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เพื่อแบ่งปันเงินสนับสนุนการวิจัยระหว่างสถาบัน ส่งผลให้อาจารย์มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการทำวิจัยร่วมกัน และสร้างโอกาสในการนำผลงานวิจัยไปตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิชาการต่างประเทศเพิ่มขึ้น | 110 | 79.7 | 28 | 20.3 |
| 27.11 | จัดพี่เลี้ยงหรือผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาต่างประเทศให้กับอาจารย์เพื่อให้อาจารย์มีผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์หรือเผยแพร่ในวารสารวิชาการต่างประเทศ | 88 | 63.8 | 50 | 36.2 |
| 28 | การสนับสนุนให้อาจารย์เขียนบทความวิชาการโดยใช้ข้อมูลที่ศึกษาจากการเขียนวรรณกรรมงานวิจัย | 126 | 91.3 | 12 | 8.7 |
| 29 | การส่งเสริมให้อาจารย์เขียนตำราจากเอกสารประกอบการสอน เพื่อเพิ่มผลงานทางวิชาการ | 122 | 88.4 | 16 | 11.6 |
| 30 | การนำผลการประเมินความพึงพอใจและข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่มีต่อการบริหารหลักสูตรไปใช้ปรับปรุงการบริหารจัดการหลักสูตรอย่างเป็นรูปธรรม | 134 | 97.1 | 4 | 2.9 |
| 31 | การปรับปรุงระบบและกลไกการพัฒนาอาจารย์ในแผนยุทธศาสตร์หรือแผนปฏิบัติการประจำปี | 134 | 97.1 | 4 | 2.9 |

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัย ชื่อเรื่อง “ การศึกษาการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ” สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ด้านการกำกับมาตรฐาน จากการศึกษาพบว่าจำนวนและคุณสมบัติของอาจารย์มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา ดังนั้นการรับสมัครอาจารย์จึงต้องคัดเลือกอาจารย์ที่มีคุณวุฒิและคุณสมบัติตรงสาขาวิชาชีพที่มหาวิทยาลัยกำหนด แต่เนื่องจากผู้สมัครเป็นอาจารย์พยาบาลบางสาขาวิชา โดยเฉพาะสาขาวิชาที่ขาดแคลนมีจำนวนน้อย ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องใช้นโยบายที่หลากหลายเพื่อสร้างแรงจูงใจ เช่น การปรับปรุงค่าตอบแทน สวัสดิการของอาจารย์พยาบาลสอดคล้องกับงานวิจัยของภณรัตน์ ภาครูป (2561) ที่ได้ศึกษา เรื่อง “ การขาดแคลนและการคงอยู่ของอาจารย์พยาบาลในสถาบันการศึกษา ” พบว่าการคัดเลือกอาจารย์พยาบาลมีความสำคัญ สถาบันการศึกษาควรใช้นโยบายและสร้างแรงจูงใจที่หลากหลายในการให้ได้บุคลากรเข้ามาเป็นอาจารย์ในสถาบันการศึกษา เช่น ค่าตอบแทน และผลประโยชน์อื่นที่นอกเหนือจากเงินเดือน และสอดคล้องกับงานวิจัยของบุญญาภา โพธิ์เกษม (2558) ที่ได้ศึกษา เรื่อง “ อาจารย์พยาบาลกับความสุขในการทำงาน ” ที่กล่าวว่ารายได้ค่าตอบแทน และสวัสดิการที่เหมาะสมจะเป็นแรงดึงดูดให้อาจารย์พยาบาลมีกำลังใจในการทำงาน โดยเฉพาะในยุคปัจจุบันที่เศรษฐกิจมีการขยายตัว

ทำให้ค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันเพิ่มมากขึ้น ซึ่งหากทำให้อาจารย์ได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับภาระงาน และมีสวัสดิการที่เหมาะสมจะทำให้อาจารย์พยายามตั้งใจทำงาน และมีความสุขในการทำงานให้มีคุณภาพดี รวมถึงสอดคล้องกับ Bessie LM, Carol JH. (2555) ที่ได้ศึกษา เรื่อง “Leadership roles and management functions in nursing theory and application” พบว่าการจัดสวัสดิการที่เหมาะสมรวมทั้งสิทธิประโยชน์ต่างๆ จะเอื้อให้พยาบาลมีความพึงพอใจกับการทำงาน

2. ด้านบัณฑิต จากการศึกษาพบว่าบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่ประกอบอาชีพพยาบาล และมีอัตราการว่างงานน้อยมาก เนื่องจากพยาบาลเป็นอาชีพที่มีความต้องการในตลาดแรงงานสูง โดยเฉพาะงานบริการสุขภาพ แต่การที่จะออกไปประกอบอาชีพได้ต้องสอบขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพก่อน ดังนั้น การจัดการศึกษาจึงมีความสำคัญเพราะนักศึกษาพยาบาลต้องเรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติเพื่อให้เกิดความเชี่ยวชาญ โดยการจัดโครงการติวพิเศษก่อนสำเร็จโดยการศึกษาอาจารย์ทุกภาควิชาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนงนภัทร รุ่งเนย (2559) ที่ได้ศึกษา เรื่อง “ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการพัฒนาความรู้ของนักศึกษาพยาบาลเพื่อสอบขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพการพยาบาล” พบว่าปัจจัยแห่งความสำเร็จของการพัฒนาความรู้ของนักศึกษาพยาบาลเพื่อสอบขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ประกอบด้วย ผู้บริหาร อาจารย์นักศึกษาและสิ่งสนับสนุน การวางแผนและ การบริหารจัดการที่ดี ระยะเวลาในการเตรียมความพร้อมนักศึกษา การจัดกิจกรรมสอนเสริมแบบเข้ม การมีส่วนร่วมของอาจารย์ ทุกคน การมีเทคนิคที่ดีในการเตรียมความพร้อมและการเตรียมความพร้อมอย่างต่อเนื่อง

3. ด้านนักศึกษา จากการศึกษาพบว่าหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตมีการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาผลการประเมินเกี่ยวกับนักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด โดยส่วนใหญ่จะให้อาจารย์ผู้สอนทบทวนความรู้ของรายวิชาให้นักศึกษาก่อนสอบเนื่องจากการศึกษาของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตมีการเรียนในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ จำเป็นต้องได้รับการทบทวนเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และทักษะ ความชำนาญ ดังนั้นการทบทวนข้อสอบ หรือจัดการสอบย่อยเป็นประจำจะทำให้ให้นักศึกษาเกิดความตื่นตัว และมีการทบทวนความรู้อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของศุภิสรา สุวรรณชาติ (2555) ที่ได้ศึกษา เรื่อง “ปัญหาและความต้องการด้านการเรียนของนักศึกษาโครงการผลิตพยาบาลวิชาชีพ” พบว่านักศึกษาต้องการให้อาจารย์มีการทบทวนความรู้ก่อนสอบ และวิชาที่เรียนอ่อนคือวิชาเลข และสอดคล้องกับงานวิจัยของยุวดี วัฒนานนท์ (2557) ที่ได้ศึกษา เรื่อง “ปัจจัยทำนายผลการสอบความรู้เพื่อขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ของบัณฑิตประจำปี พ.ศ. 2555-2556” พบว่าสถาบันการศึกษาที่จัดการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ควรให้ความสำคัญกับการจัดสอบรวบยอดสาขาพยาบาลศาสตร์และรักษามาตรฐานของการจัดการสอบ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้แก่บัณฑิตในการสอบเพื่อขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์

4. ด้านอาจารย์ จากการศึกษาพบว่าหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตมีการปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์หรือแผนปฏิบัติการประจำปี และนำผลการประเมินความพึงพอใจและข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่มีต่อการบริหารหลักสูตรไปใช้ปรับปรุงการบริหารจัดการหลักสูตรอย่างเป็นรูปธรรมมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารความตระหนักและในการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาไปใช้การพัฒนาการจัดการศึกษา และเห็นถึงความสำคัญของการเปิดโอกาสให้อาจารย์และผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ตลอดจนการพัฒนาการจัดการศึกษาของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต สอดคล้องกับงานวิจัยของปิยวัฒน์ ต้นถา (2559) ที่ได้ศึกษา เรื่อง “ปัญหาและแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียนเอกชน” พบว่าแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถาบันการศึกษาควรประกอบด้วย มีการประชุมชี้แจงแนวทางให้เป็นไปตามนโยบาย การปฏิบัติงานตามนโยบาย การรวบรวมข้อมูล

สารสนเทศ เอกสารหลักฐานให้สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด มีการพัฒนาและปรับปรุงการทำงานตามข้อเสนอแนะจากการวิเคราะห์สาเหตุที่ไม่บรรลุตามมาตรฐาน และควรจัดทำรายงานการประเมินตนเองประจำปี รายงานต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสอดคล้องงานวิจัยของสภาพร อวอธิวาสน์ (2556) ที่ได้ศึกษา เรื่อง “การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม” พบว่าควรให้ผู้ปฏิบัติมีส่วนร่วมในการวางแผนและกำหนดหน้าที่ให้ตรงผู้รับผิดชอบการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมตามแผนล่วงหน้าสามารถรวบรวมเอกสารหลักฐานแสดงจากผลการปฏิบัติงานได้ครบถ้วน

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ผู้บริหาร ควรให้ความสำคัญต่อการวางแผนทดแทนอัตรากำลังอาจารย์ในระยะยาว รวมถึงการพัฒนาอาจารย์ในด้านต่าง ๆ อาทิ สวัสดิการ ค่าตอบแทน การให้ทุนศึกษาต่อ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของอาจารย์ในหลักสูตรให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพตามเป้าหมายของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต

2. ผู้บริหาร ควรเพิ่มการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหลักสูตรทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อลดปัญหาการขาดแคลนอาจารย์ และเพิ่มศักยภาพอาจารย์ให้สอดคล้องกับการพัฒนายุคไทยแลนด์ 4.0 ในการสื่อสารและเผยแพร่ผลงานทางวิชาการให้เป็นไปในระดับสากลมากยิ่งขึ้น

3. อาจารย์ผู้สอน ควรสนับสนุนและส่งเสริมให้นักศึกษาได้รับการพัฒนาตามความสามารถและเต็มตามศักยภาพ โดยการจัดโครงการ/กิจกรรมเสริมทักษะในด้านต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อวิชาชีพพยาบาล การให้ทุนการศึกษาต่อแก่นักศึกษาเรียนดี การปรับปรุงพื้นฐานความรู้ รวมถึงการติดตามและประเมินผลผู้เรียนที่มีปัญหาเพื่อช่วยเหลือและแก้ไขได้อย่างทันท่วงที

ข้อเสนอแนะการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาการนำเกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษายานอก ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) รวมทั้งเกณฑ์ของสภาการพยาบาล มาทำการศึกษาวิจัยผลการดำเนินงานของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เพื่อค้นหาปัจจัย หรือตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการสร้างความสำเร็จในการประกันคุณภาพของหลักสูตรพยาบาลศาสตรฯ ซึ่งข้อค้นพบที่ได้จะนำไปสู่การกำหนดนโยบายที่จะสนับสนุนและส่งเสริมการจัดการศึกษาด้านพยาบาลศาสตรฯ ให้มีคุณภาพต่อไป

2. ควรทำการศึกษาการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการดำเนินงานระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่จัดการศึกษาด้านพยาบาลศาสตรฯตามเกณฑ์มาตรฐานต่าง ๆ เพื่อวิเคราะห์ถึงแนวปฏิบัติที่ดีด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ปัจจัยที่เป็นสิ่งสนับสนุน และปัจจัยที่เป็นข้อจำกัดหรืออุปสรรคในการดำเนินงานของแต่ละสถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่ทุกสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาด้านพยาบาลศาสตรฯ

3. ควรทำการศึกษาการพัฒนาตัวชี้วัดการจัดอันดับการจัดการศึกษาด้านพยาบาลศาสตรฯของประเทศไทย เพื่อกำหนดเกณฑ์ มาตรฐาน ผลผลิตของการจัดการศึกษาด้านต่าง ๆ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้เกิดการแข่งขันการจัดการศึกษาด้านพยาบาลศาสตรฯที่มีคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาไทย

เอกสารอ้างอิง

- คัชนรินทร์ ตยาดี. (2559). ความพร้อมของพยาบาลสู่ความเป็นเลิศระดับสากลในองค์การพยาบาลโรงพยาบาลตติยภูมิแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร. *วารสารพยาบาลตำรวจ*, 8 (2), 114-115.
- จินตนา ยูนิพันธ์. (2527). *การเรียนรู้การสอนทางพยาบาลศาสตร์*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาพยาบาลศาสตร์คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นงนภัทร รุ่งเนย. (2559). ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการพัฒนาความรู้ของนักศึกษาพยาบาลเพื่อสอบขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพการพยาบาล. *วารสารพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข*, 26(3), 170-181.
- บุญญาภา โพธิ์เกษม. (2558). อาจารย์พยาบาลกับความสุขในการทำงาน. *วารสารพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข*, 25(1), 13-24.
- ปิยวัฒน์ ตันถา. (2559). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียนเอกชน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- เพชรรุ่ง เพชรประดับ, วาริณี เอี่ยมสวัสดิกุล และ มุกดา หนูยศรี. (2557). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการจัดการภาวะขาดแคลนพยาบาลของหัวหน้าหน่วยผู้ป่วยโรงพยาบาลของรัฐ เขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 15*. ใน สิริวรรณ ศรีพหล (บ.ก.) *การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4* (หน้า 1-10). กรุงเทพมหานคร, ประเทศไทย
- มณีรัตน์ ภาครูป (2561). การขาดแคลนและการคงอยู่ของอาจารย์พยาบาลในสถาบันการศึกษา. *วารสารการพยาบาลและการศึกษา*, 11(3), 1-9.
- ยุวดี วัฒนานนท์. (2557). ปัจจัยทำนายผลการสอบความรู้เพื่อขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ของบัณฑิตประจำปี พ.ศ. 2555-2556. *วารสารพยาบาลศาสตร์*, 32(4), 63-69.
- วิจิตร ศรีสุพรรณ. (2554). ข้อเสนอเชิงนโยบายในการแก้ปัญหาการขาดแคลนพยาบาลวิชาชีพในประเทศไทย. *วารสารการพยาบาล*, 27(1), 5-12.
- วิภาดา คุณาวิกติกุล เรมवल นันท์ศุภวัฒน์ กิ่งแก้ว แก้วเจริญ และอนงค์ วนากมล (2542). *การพัฒนาระบบการจัดการด้านคุณภาพการพยาบาล*. (รายงานผลการวิจัย). เชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศุภิสรา สุวรรณชาติ. (2555). ปัญหาและความต้องการด้านการเรียนของนักศึกษาโครงการผลิตพยาบาลวิชาชีพ. *วารสารวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา*, 18(2), 20-31.
- สถาพร ถาวรธิวาสน์. (2556). *การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- สภาการพยาบาล. (2561). *สถาบันการศึกษาและหลักสูตรที่ทำการสอนวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ที่ได้รับการรับรองสถาบันจากสภาการพยาบาล ผู้สำเร็จการศึกษามีสิทธิ์สมัครสอบเพื่อขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ (สถาบันที่มีผู้สำเร็จการศึกษาแล้ว)*. สืบค้นจาก [https://www.tnmc.or.th/images/userfiles/files/1_1\(10\).pdf](https://www.tnmc.or.th/images/userfiles/files/1_1(10).pdf)
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2560). *คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- อรุณรัตน์ คันธา. (2557). ผลกระทบและทางออกของการขาดแคลนกำลังคนทางการพยาบาลในประเทศไทย. *วารสารพยาบาลศาสตร์*, 32(1), 81-90.
- Bessie LM, Carol JH. (2012). *Leadership roles and management functions in nursing theory and application*. 7th ed. Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins; 2012. p.402-19.
- Ellis, R., & Whittington, D. (1993) *Quality Assurance in Health Care : a Handbook*. London : Edward Arnold.

